

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 2 czerwca 2015 r.

Poz. 754

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 6 maja 2015 r.

w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń²⁾

Na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 oraz z 2015 r. poz. 266 i 470) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania:
 - a) przy podejrzeniu afrykańskiego pomoru świń, zwanego dalej „chorobą”,
 - b) przy stwierdzeniu choroby;
- 2) sposób i warunki określania obszarów zapowietrzonego, zagrożonego i skażonego;
- 3) środki stosowane w celu zwalczania choroby;
- 4) sposób czyszczenia i odkażania;
- 5) warunki i sposób ponownego umieszczania świń w gospodarstwie.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) świnia – zwierzę z rodziny *Suidae*;
- 2) dzik – świnie, która nie jest utrzymywana lub hodowana w gospodarstwie;
- 3) instrukcja diagnostyczna – instrukcję przygotowaną w celu zapewnienia jednolitych procedur diagnozowania choroby, określoną w decyzji Komisji 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59);
- 4) świnia podejrzana o chorobę – świnie, u której za życia lub po śmierci występują objawy kliniczne lub zmiany patologiczne wskazujące na chorobę, lub świnie, co do której powzięto podejrzenie wystąpienia choroby na podstawie wyników badań laboratoryjnych przeprowadzonych zgodnie z instrukcją diagnostyczną;
- 5) świnia chora lub zakażona – świnie, u której za życia lub po śmierci urzędowy lekarz weterynarii stwierdził chorobę na podstawie objawów klinicznych, zmian patologicznych lub wyników badań laboratoryjnych przeprowadzonych zgodnie z instrukcją diagnostyczną;
- 6) pierwotne ognisko choroby – ognisko choroby bez związku epizootycznego z wcześniej określonymi ogniskami choroby w tym samym regionie;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiającej przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniającej dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 192 z 20.07.2002, str. 27, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 252).

- 7) pierwotny przypadek choroby – przypadek choroby u dzika stwierdzony na obszarze, na którym nie stosuje się środków zwalczania choroby u dzików;
- 8) gospodarstwo kontaktowe – gospodarstwo, które może mieć związek epizootyczny z ogniskiem choroby albo z gospodarstwem, w którym podejrzewa się chorobę;
- 9) obszar skażony – obszar podlegający ograniczeniom, w szczególności zakazom, nakazom oraz środkom kontroli i zwalczania choroby u dzików.

§ 3. 1. W przypadku podejrzenia wystąpienia choroby w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii obejmuje gospodarstwo nadzorem urzędowym oraz podejmuje następujące środki, mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby:

- 1) pobiera od zwierząt w tym gospodarstwie próbki do badań laboratoryjnych w kierunku choroby, zgodnie z instrukcją diagnostyczną;
- 2) przeprowadza:
 - a) dochodzenie epizootyczne,
 - b) kontrolę prawidłowości oznakowania świń i prowadzenia księgi rejestracji, które są określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 3) zakazuje:
 - a) wyprowadzania świń z pomieszczeń, w których są przetrzymywane, lub nakazuje przetrzymywanie ich w miejscu wykluczającym kontakt z innymi zwierzętami,
 - b) wprowadzania do gospodarstwa i wyprowadzania z gospodarstwa świń oraz może zakazać wprowadzania do gospodarstwa lub wyprowadzania z gospodarstwa innych gatunków zwierząt,
 - c) wynoszenia lub wywożenia z gospodarstwa w celu wprowadzenia do handlu mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskanych ze świń oraz materiału biologicznego świń;
- 4) nakazuje:
 - a) sporządzenie spisu wszystkich świń, z podziałem na kategorie produkcyjne, określając liczbę świń padłych, podejrzanych o zakażenie lub o chorobę oraz uwzględniając świnię, które urodziły się lub padły w okresie podejrzenia o chorobę; dane w spisie uaktualnia się do dnia stwierdzenia albo wykluczenia choroby,
 - b) stosowanie określonych przez niego produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie przepisów o produktach biobójczych, przy wejściach i wyjściach z gospodarstwa oraz z pomieszczeń, w których są przetrzymywane świnię,
 - c) zachowanie zasad higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w szczególności odkażanie rąk i obuwia przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące,
 - d) czyszczenie i odkażenie środków transportu przed opuszczeniem przez nie gospodarstwa;
- 5) może nakazać przeprowadzenie w gospodarstwie:
 - a) dezynsekcji,
 - b) deratyzacji.

2. W przypadku stwierdzenia braku zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby, w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na:

- 1) przemieszczanie:
 - a) osób i środków transportu do gospodarstwa lub z gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnię podejrzane o zakażenie lub chorobę,
 - b) osób postronnych do pomieszczeń lub miejsc, w których są przetrzymywane świnię podejrzane o zakażenie lub chorobę;
- 2) wynoszenie lub wywożenie z gospodarstwa zwłok świń, mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego pozyskanych ze świń, materiału biologicznego świń, paszy, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE)

nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, produktów pochodnych w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia nr 1069/2009, zwanych dalej „produktami pochodnymi”, nawozów naturalnych w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu, sprzętu, materiałów, narzędzi i innych przedmiotów, które mogłyby przenieść czynnik zakaźny.

3. Dochodzenie epizootyczne, oprócz ustaleń, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, zwanej dalej „ustawą”, ma na celu ustalenie dróg przemieszczania wektorów, którymi są kleszcze z gatunku *Ornithodoros erraticus*, zwane dalej „kleszczami”.

4. Powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna, może:

- 1) zastosować w gospodarstwie środki określone w § 4, z tym że w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka może ograniczyć stosowanie tych środków wyłącznie do:
 - a) świń podejrzanych o chorobę lub chorych,
 - b) tej części gospodarstwa, w której świnie, o których mowa w lit. a, były utrzymywane
– pod warunkiem że świnie te były utrzymywane i karmione w sposób wykluczający kontakt z pozostałymi świniami w tym gospodarstwie;
- 2) tymczasowo zastosować w gospodarstwach położonych w odległości do 10 km od gospodarstwa, w którym podejrzewa się wystąpienie choroby, wszystkie lub niektóre środki określone w ust. 1–3.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować w gospodarstwie środki określone w art. 44 ust. 1 pkt 4, 8, 11 lub 12 ustawy, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

6. Środki, o których mowa w ust. 1–5, stosuje się do dnia stwierdzenia albo wykluczenia choroby przez powiatowego lekarza weterynarii.

§ 4. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia wystąpienia choroby w gospodarstwie wyznacza je jako ognisko choroby oraz:

- 1) stosuje środki, o których mowa w § 3 ust. 1–3, z wyłączeniem zakazu określonego w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. b;
- 2) zakazuje wprowadzania do gospodarstwa i wyprowadzania z gospodarstwa świń, z wyłączeniem świń transportowanych z gospodarstwa bezpośrednio w celu zabicia, oraz może zakazać wprowadzania do gospodarstwa lub wyprowadzania z gospodarstwa innych zwierząt;
- 3) nakazuje:
 - a) niezwłoczne zabicie, pod urzędowym nadzorem, wszystkich świń przebywających w gospodarstwie,
 - b) zniszczenie lub unieszkodliwienie, pod urzędowym nadzorem, w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009:
 - zwłok świń,
 - produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1069/2009, zwanych dalej „produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego”, i produktów pochodnych, które mogły być skażone,
 - materiału biologicznego świń pobranego w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w gospodarstwie,
 - mięsa pozyskanego ze świń poddanych ubojowi w okresie od dnia prawdopodobnego wprowadzenia czynnika zakaźnego do gospodarstwa do dnia stwierdzenia choroby w tym gospodarstwie,
 - c) zniszczenie lub unieszkodliwienie, pod urzędowym nadzorem, pasz, substancji, sprzętu, materiałów, narzędzi i innych przedmiotów, które mogły zostać skażone i nie mogą zostać skutecznie oczyszczone i odkażone,
 - d) po zabicu świń oczyszczenie, odkażenie, a jeżeli to konieczne – także dezynsekcję, pomieszczeń, w których przebywały świnie, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz sprzętu, materiałów, narzędzi i innych przedmiotów, ściółki, obornika i gnojowicy, które mogły być skażone;
- 4) pobiera od zabitych świń odpowiednią liczbę próbek w kierunku choroby i wysyła je do badań laboratoryjnych;
- 5) w przypadku pierwotnego ogniska choroby – dodatkowo pobiera i wysyła do badań laboratoryjnych próbki w celu określenia genotypu wirusa choroby.

2. Powiatowy lekarz weterynarii może zastosować w gospodarstwie środki określone w art. 44 ust. 1 pkt 6, 8, 9 lub 11 ustawy, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

3. Próbkę, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, są pobierane zgodnie z instrukcją diagnostyczną.

§ 5. 1. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od stosowania przepisów § 4 ust. 1 pkt 3 lit. a i lit. b tiret trzecie, jeżeli chorobę stwierdzono w laboratorium, ogrodzie zoologicznym, rezerwacie przyrody lub na ogrodzonym obszarze, na którym świnie są utrzymywane do celów naukowych lub do celów związanych z ochroną gatunków lub rzadkich ras hodowlanych.

2. W przypadku gdy gospodarstwo składa się z dwóch lub większej liczby odrębnych jednostek produkcyjnych, powiatowy lekarz weterynarii po przeprowadzeniu analizy ryzyka, która wykaże brak zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby, może, w celu umożliwienia zakończenia tuczu świń, odstąpić od stosowania środków, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 lit. a, w stosunku do świń należących do jednostki produkcyjnej, w której nie stwierdzono podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby.

3. Powiatowy lekarz weterynarii, dokonując analizy ryzyka w przypadku, o którym mowa w ust. 2, bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) odległość jednostki produkcyjnej od pozostałych jednostek produkcyjnych w danym gospodarstwie oraz innych gospodarstwach, w których są utrzymywane świnie;
- 2) strukturę i rozmiar jednostek produkcyjnych w gospodarstwie;
- 3) zabezpieczenie jednostki produkcyjnej przed zagrożeniem epizootycznym, w tym rodzaj zastosowanego ogrodzenia;
- 4) zastosowane w gospodarstwie rozwiązania techniczne i technologiczne;
- 5) sposób i zakres prowadzonej dokumentacji;
- 6) pochodzenie oraz przemieszczanie świń.

4. Powiatowy lekarz weterynarii określa sposób postępowania w przypadku, o którym mowa w ust. 2.

5. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o wystąpieniu przypadków, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 6. 1. W gospodarstwie kontaktowym stosuje się:

- 1) środki, o których mowa w § 3, do dnia wykluczenia choroby;
- 2) środki, o których mowa w § 4, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

2. Powiatowy lekarz weterynarii, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby, pobiera, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, odpowiednią liczbę próbek od świń utrzymywanych w gospodarstwie kontaktowym lub zabitych świń pochodzących z tego gospodarstwa.

§ 7. W przypadku wyznaczenia ogniska choroby powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda określa:

- 1) obszar zapowietrzony o promieniu co najmniej 3 km,
- 2) obszar zagrożony sięgający co najmniej 7 km poza obszar zapowietrzony,
- 3) sposób oznakowania obszaru zapowietrzonego i zagrożonego

– z uwzględnieniem wyników dochodzenia epizootycznego, warunków geograficznych, a w szczególności naturalnych lub sztucznych barier, odległości pomiędzy gospodarstwami, w których są utrzymywane świnie, dróg przemieszczania świń oraz lokalizacji rzeźni i zakładów przetwórczych.

§ 8. 1. Powiatowy lekarz weterynarii sporządza i aktualizuje na obszarze zapowietrzonym spis gospodarstw, w których są utrzymywane świnie.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w terminie 7 dni od dnia określenia obszaru zapowietrzonego:

- 1) przeprowadza badanie kliniczne wszystkich świń utrzymywanych w gospodarstwach na obszarze zapowietrzonym;
- 2) kontroluje prawidłowość prowadzenia księgi rejestracji i oznakowania świń.

§ 9. 1. Powiatowy lekarz weterynarii na obszarze zapowietrzonym:

- 1) zakazuje:
 - a) wywożenia świń oraz materiału biologicznego świń z gospodarstw,
 - b) transportu świń po drogach publicznych lub wewnętrznych, z wyłączeniem dróg wewnętrznych w gospodarstwach;

- 2) nakazuje:
- a) oczyszczanie, odkażanie, a w koniecznych przypadkach także dezynsekcję, środków transportu oraz sprzętu używanego do transportu zwierząt, tusz, środków żywienia zwierząt, nawozów naturalnych lub przedmiotów, które mogą spowodować szerzenie choroby,
 - b) zachowanie zasad higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w szczególności odkażanie rąk i obuwia przez osoby wchodzące do gospodarstwa lub z niego wychodzące,
 - c) niezwłoczne powiadomienie powiatowego lekarza weterynarii przez posiadaczy świń o wszystkich przypadkach padłych lub chorych świń w gospodarstwie;
- 3) może zastosować środki określone w art. 45 ust. 1 pkt 2–5 i pkt 7–10 lub art. 46 ust. 3 pkt 2–5 i 7–9 ustawy, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

2. Zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, nie stosuje się w przypadku drogowego lub kolejowego tranzytu świń bez rozładunku lub postojów na obszarze zapowietrzonym.

3. W przypadku stwierdzenia braku zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby, w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na:

- 1) przywożenie do gospodarstwa lub wywożenie z gospodarstwa zwierząt innych niż świnię;
- 2) opuszczenie obszaru zapowietrzonego przez środek transportu używany do transportu świń na tym obszarze, po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może, po upływie 40 dni od dnia zakończenia wstępnego czyszczenia i odkażania w ognisku choroby, wyrazić zgodę na wywiezienie, w zaplombowanych przez powiatowego lekarza weterynarii środkach transportu, świń z gospodarstwa do:

- 1) wyznaczonej przez niego rzeźni w celu niezwłocznego dokonania ich uboju, przy czym jeżeli jest to możliwe, powinna to być rzeźnia znajdująca się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym;
- 2) zakładu zajmującego się przetwarzaniem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych, w którym świnię są zabijane, a ich zwłoki niszczone lub unieszkodliwiane w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009;
- 3) innych miejsc znajdujących się na obszarze zapowietrzonym.

5. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o miejscach, o których mowa w ust. 4 pkt 3.

6. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę, o której mowa w ust. 4, jeżeli:

- 1) przeprowadził badanie kliniczne świń, w tym wszystkich świń, które mają być wywiezione, obejmujące zwłaszcza dokonanie pomiaru temperatury ich ciała, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, oraz sprawdził prawidłowość prowadzenia księgi rejestracji i oznakowania świń;
- 2) pobrał od świń przeznaczonych do uboju lub zabicia, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, próbki do badań w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby;
- 3) na podstawie badań, o których mowa w pkt 1 i 2, nie stwierdzono choroby;
- 4) środki transportu użyte do transportu świń zostaną oczyszczone i odkażone po zakończeniu transportu.

7. Jeżeli została wydana zgoda, o której mowa w ust. 4 pkt 1:

- 1) powiatowy lekarz weterynarii, który wydał zgodę, informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia rzeźni o zamiarze przywozu świń;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce położenia rzeźni informuje o przybyciu świń do rzeźni powiatowego lekarza weterynarii, który wydał zgodę.

8. W rzeźni:

- 1) świnię, o których mowa w ust. 4 pkt 1, są przetrzymywane i poddawane ubojowi oddzielnie od innych świń;
- 2) przeprowadza się badanie przed- i poubojowe świń, o których mowa w ust. 4 pkt 1, ze szczególnym uwzględnieniem występowania u nich oznak choroby.

9. Mięso świń, o których mowa w ust. 4, jest przetwarzane i znakowane zgodnie z przepisami dotyczącymi produktów pochodzenia zwierzęcego.

§ 10. 1. Nakazy i zakazy określone w § 9 są utrzymywane na obszarze zapowietrzonym co najmniej do dnia:

- 1) czyszczenia i odkażenia, a jeżeli została nakazana dezynsekcja – także dezynsekcji, przeprowadzonych we wszystkich ogniskach choroby;
- 2) poddania świń we wszystkich gospodarstwach badaniom klinicznym i laboratoryjnym, przeprowadzonym zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby.

2. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadza się po upływie 45 dni od dnia ukończenia wstępnego czyszczenia i odkażenia, a jeżeli została nakazana dezynsekcja – także dezynsekcji, we wszystkich ogniskach choroby.

3. Powiatowy lekarz weterynarii może podjąć decyzję o skróceniu okresów, o których mowa w ust. 2, § 9 ust. 4 i § 11 ust. 1, **do 30 dni**, jeżeli – odpowiednio – w danym gospodarstwie albo w gospodarstwach położonych na obszarze zapowietrzonym wykluczono chorobę na podstawie przeprowadzonych, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, **intensywnych programów pobierania próbek i badań tych próbek**.

§ 11. 1. Jeżeli środki, o których mowa w § 9, są utrzymywane ze względu na wystąpienie kolejnych ognisk choroby, powiatowy lekarz weterynarii, po upływie 40 dni od dnia określenia obszaru zapowietrzonego, na wniosek posiadacza świń, biorąc pod uwagę dobrostan zwierząt, może wydać zgodę na wywiezienie świń, w zaplombowanych przez powiatowego lekarza weterynarii środkach transportu, z gospodarstwa do:

- 1) wyznaczonej przez niego rzeźni w celu niezwłocznego dokonania ich uboju, przy czym jeżeli jest to możliwe, powinna to być rzeźnia znajdująca się na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym;
- 2) zakładu zajmującego się przetwarzaniem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, w którym świnie są zabijane, a ich zwłoki niszczone lub unieszkodliwiane w sposób określony w rozporządzeniu nr 1069/2009;
- 3) innych miejsc znajdujących się na obszarze zapowietrzonym.

2. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o miejscach, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

3. Do zgody, o której mowa w ust. 1, stosuje się § 9 ust. 6.

4. W przypadku wydania zgody, o której mowa w ust. 1, stosuje się § 9 ust. 7 i 8.

§ 12. 1. Powiatowy lekarz weterynarii sporządza i aktualizuje spis wszystkich gospodarstw, w których są utrzymywane świnie, położonych na **obszarze zagrożonym**.

2. Powiatowy lekarz weterynarii na obszarze zagrożonym:

- 1) wprowadza nakazy i zakazy określone w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2, z tym że zakazu, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 1 lit. b, **nie stosuje się do świń pochodzących spoza obszaru zagrożonego, przewożonych do rzeźni** znajdującej się na tym obszarze w celu bezpośredniego uboju oraz w przypadku drogowego lub kolejowego tranzytu świń bez rozładunku lub postojów na tym obszarze;
- 2) może wprowadzić środki, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 3.

3. W przypadku stwierdzenia braku zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby, w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na:

- 1) przywożenie do gospodarstwa lub wywożenie z gospodarstwa, w okresie 7 dni od dnia utworzenia obszaru zagrożonego, zwierząt innych niż świnie;
- 2) opuszczenie obszaru zagrożonego przez środek transportu używany do transportu świń na tym obszarze, po dokonaniu czynności, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2 lit. a.

4. Na obszarze zagrożonym przepisy § 9 ust. 4–8, § 10 i § 11 stosuje się odpowiednio, z tym że okres, o którym mowa w:

- 1) § 9 ust. 4 – wynosi 30 dni;
- 2) § 10 ust. 2 – wynosi 40 dni.

5. Powiatowy lekarz weterynarii może wyrazić zgodę na skróceniu okresu na obszarze zagrożonym, jeżeli wykluczono chorobę na podstawie przeprowadzonych, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, intensywnych programów pobierania próbek i badań tych próbek:

- 1) okresu, o którym mowa w § 9 ust. 4 – do 21 dni;
- 2) okresu, o którym mowa **w § 10 ust. 2 – do 20 dni;**
- 3) okresu, o którym mowa w § 11 ust. 1 – do 30 dni.

§ 13. 1. Czynności związane z czyszczeniem, odkażaniem i dezynsekcją są przeprowadzane pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii.

2. Sposoby przeprowadzania czyszczenia i odkażania są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, o którym mowa w § 4:

- 1) odbywa się pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) może nastąpić po upływie 40 dni od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania, a jeżeli było to konieczne – dezynsekcji w gospodarstwie;
- 3) powinno uwzględniać sposób utrzymywania zwierząt praktykowany w danym gospodarstwie.

2. Ponowne umieszczenie świń w gospodarstwie, w którym wystąpienie choroby nie było związane z obecnością kleszczy, gdzie świnie są utrzymywane na otwartym terenie, rozpoczyna się od wprowadzenia świń, które zostały zbadane i nie wykryto u nich przeciwciał wirusa choroby lub które pochodzą z gospodarstw nieobjętych ograniczeniami związanymi z chorobą.

3. Powiatowy lekarz weterynarii po upływie 45 dni od dnia ponownego umieszczenia świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 2, pobiera od tych świń próbki i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby.

4. Pełne ponowne umieszczenie świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 2, jest dopuszczalne, jeżeli badania, o których mowa w ust. 3, nie wykazały u żadnej ze świń przeciwciał wirusa choroby.

5. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwach innych niż gospodarstwa, o których mowa w ust. 2:

- 1) przeprowadza się w sposób określony w ust. 2–4 albo
- 2) polega na całkowitym odnowieniu stada z zachowaniem następujących warunków:
 - a) wszystkie świnie zostaną przywiezione z gospodarstw nieobjętych ograniczeniami związanymi z chorobą,
 - b) proces ponownego umieszczania świń nie może trwać dłużej niż 20 dni,
 - c) po upływie 45 dni od ostatniego dnia terminu, o którym mowa w lit. b, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki od świń przywiezionych i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby.

6. Powiatowy lekarz weterynarii, uwzględniając sytuację epizootyczną, może odstąpić od stosowania ust. 2–5 i wyrazić zgodę na ponowne umieszczenie świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 2 i 5, jeżeli upłynęło 6 miesięcy od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania tego gospodarstwa.

7. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, w którym wystąpienie choroby było związane z obecnością kleszczy, może nastąpić po upływie 6 lat od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania w tym gospodarstwie, chyba że:

- 1) usunięto kleszcze w gospodarstwie lub
- 2) obecność kleszczy nie spowoduje rozprzestrzeniania się wirusa choroby.

8. Ponowne umieszczanie świń w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 7, odbywa się w sposób określony w ust. 2–4, przy czym:

- 1) żadna świnia nie powinna opuścić gospodarstwa przed ukończeniem pełnego ponownego umieszczania świń;
- 2) powiatowy lekarz weterynarii, po upływie 60 dni od ostatniego dnia wprowadzania świń, pobiera próbki od tych świń i przeprowadza, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, badania na obecność przeciwciał wirusa choroby;
- 3) proces pełnego ponownego umieszczenia świń w gospodarstwie uważa się za zakończony, jeżeli badania, o których mowa w pkt 2, nie wykazały u żadnej ze świń obecności przeciwciał wirusa choroby.

9. Ponowne umieszczenie w gospodarstwie zwierząt innych niż świnie wymaga zgody powiatowego lekarza weterynarii przy uwzględnieniu sytuacji epizootycznej i możliwości przetrwania kleszczy.

§ 15. Niedopuszczalne jest przemieszczanie świń poza gospodarstwo, o którym mowa w § 14 ust. 2 i 5, przed uzyskaniem negatywnych wyników badań serologicznych.

§ 16. Do przypadków podejrzenia lub stwierdzenia choroby:

- 1) w rzeźni lub w środkach transportu – przepisów § 3–5 oraz § 8–13 nie stosuje się;
- 2) u dzików – przepisów § 3–13 nie stosuje się.

§ 17. 1. Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu stwierdzenie albo wykluczenie choroby, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia choroby w rzeźni lub w środkach transportu.

2. W przypadku stwierdzenia choroby w rzeźni lub w środkach transportu powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) nakazuje:
 - a) niezwłoczne zabicie wszystkich świń,
 - b) zniszczenie mięsa, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów:
 - pochodzących ze świń podejrzanych o zakażenie lub chorobę lub chorych, lub zakażonych,
 - skażonych albo podejrzanych o skażenie,
 - c) oczyszczenie i odkażenie budynków, wyposażenia oraz środków transportu;
- 2) przeprowadza dochodzenie epizootyczne obejmujące ustalenia, o których mowa w art. 42 ust. 7 ustawy;
- 3) poddaje izolat wirusa choroby badaniom laboratoryjnym, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu określenia genotypu wirusa;
- 4) zakazuje wprowadzenia do rzeźni lub środków transportu zwierząt przeznaczonych do uboju lub transportu, przed upływem co najmniej 24 godzin od dnia ukończenia czyszczenia, odkażania i dezynsekcji, jeżeli była przeprowadzana;
- 5) może nakazać przeprowadzenie dezynsekcji.

3. W przypadku stwierdzenia choroby w rzeźni lub w środkach transportu w gospodarstwach:

- 1) z których pochodzą:
 - a) świnie podejrzane o zakażenie lub chorobę lub chore, lub zakażone,
 - b) tusze świń, o których mowa w lit. a,
 - c) skażone tusze świń,

2) kontaktowych

– stosuje się środki, o których mowa w § 3 i § 4.

4. Powiatowy lekarz weterynarii może odstąpić od stosowania środków, o których mowa w § 4, jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka i dochodzenia epizootycznego stwierdzi brak zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby.

§ 18. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby u dzika:

- 1) powiadamia o tym fakcie myśliwych i posiadaczy świń;
- 2) podejmuje czynności mające na celu zebranie i udokumentowanie wszelkich danych epizootycznych dotyczących tego przypadku, w tym:
 - a) pozyskuje potrzebne informacje od osób, które znalazły lub upolowały dzika,
 - b) przeprowadza badania dzika,
 - c) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych w celu określenia genotypu wirusa choroby.

2. Powiatowy lekarz weterynarii albo wojewoda, niezwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia choroby u dzika:

- 1) określa obszar skażony, biorąc pod uwagę:
 - a) wyniki przeprowadzonego dochodzenia epizootycznego,
 - b) warunki geograficzne mające znaczenie dla bytowania dzików oraz występowania choroby,
 - c) pogłowie i biologię dzików na tym obszarze,
 - d) przeszkody naturalne i sztuczne ograniczające przemieszczanie dzików;

- 2) nakazuje na obszarze skażonym:
 - a) posiadaczom świń sporządzenie oraz uaktualnianie spisu wszystkich świń, z podziałem na kategorie produkcyjne; w gospodarstwach, w których świnie są utrzymywane na otwartym terenie, pierwszy spis przeprowadza się na podstawie danych szacunkowych,
 - b) używanie określonych przez niego środków dezynfekcyjnych przy wejściach i wyjściach z gospodarstwa oraz z pomieszczeń, w których są przetrzymywane świnie,
 - c) stosowanie przez osoby mające kontakt z dzikami środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się choroby, w tym odkażanie rąk i obuwia,
 - d) zniszczenie, w sposób określony w § 4 ust. 1 pkt 3 lit. b, zwłok dzików oraz mięsa, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych pochodzących od dzików, u których wyniki badań, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, były pozytywne;
- 3) może nakazać na obszarze skażonym przeprowadzenie dezynsekcji w gospodarstwie, w tym przy wejściach i wyjściach z pomieszczeń, w których są przetrzymywane świnie;
- 4) zakazuje na obszarze skażonym:
 - a) przywożenia do gospodarstwa lub wywożenia z gospodarstwa świń,
 - b) wyprowadzania świń z pomieszczeń, w których są przetrzymywane, lub nakazuje przetrzymywanie ich w miejscu wykluczającym kontakt z dzikami żyjącymi na wolności,
 - c) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa tusz dzików, mięsa i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych pochodzących od dzików oraz produktów, pasz, substancji, sprzętu, materiałów, narzędzi i innych przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem choroby,
 - d) wnoszenia i wywożenia świń i materiału biologicznego świń poza ten obszar w celu handlu;
- 5) może wprowadzić środki określone w art. 45 ust. 1 pkt 2–5 lub 7–11 ustawy, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

3. W przypadku stwierdzenia braku zagrożenia rozprzestrzeniania się wirusa choroby, w wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka, powiatowy lekarz weterynarii wyraża zgodę na przywożenie do gospodarstwa lub wywożenie z gospodarstwa świń.

4. Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje czynności mające na celu zebranie danych epizootycznych dotyczących występowania choroby u dzików na obszarze skażonym, w tym:

- 1) prowadzi i na bieżąco aktualizuje dokumentację epizootyczną, która powinna zawierać:
 - a) dane dotyczące obszaru geograficznego, gdzie odstrzelono lub znaleziono martwego dzika,
 - b) datę odstrzału lub znalezienia martwego dzika,
 - c) wiek, płeć i przybliżoną wagę dzika,
 - d) stan zwłok – w przypadku martwego dzika,
 - e) zaobserwowane przed zabiciem objawy – w przypadku odstrzelonego dzika,
 - f) dane dotyczące osoby, która znalazła lub odstrzeliła dzika,
 - g) datę wypełnienia dokumentu,
 - h) wynik badań laboratoryjnych,
 - i) podpis i pieczęć właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) przeprowadza badania, zgodnie z instrukcją diagnostyczną, w celu stwierdzenia albo wykluczenia choroby:
 - a) wszystkich świń chorych oraz padłych,
 - b) wszystkich dzików odstrzelonych lub padłych;
- 3) wysyła próbki, pobrane zgodnie z instrukcją diagnostyczną, do badań laboratoryjnych.

5. Przy wystąpieniu pierwotnego przypadku choroby krajowe laboratorium referencyjne właściwe do badań w kierunku choroby określa genotyp wirusa przy zastosowaniu procedury laboratoryjnej określonej w instrukcji diagnostycznej.

6. Po wystąpieniu pierwotnego przypadku choroby Główny Lekarz Weterynarii:

- 1) przygotowuje plan zwalczania choroby, który w terminie 90 dni od dnia wystąpienia pierwotnego przypadku choroby przedstawia Komisji Europejskiej w celu zatwierdzenia;
- 2) powołuje grupę ekspertów, w której skład wchodzi lekarze weterynarii, myśliwi, biolodzy, epidemiolodzy i specjaliści chorób zakaźnych zwierząt, a której zadaniem jest współpraca w zakresie:
 - a) analizy sytuacji epizootycznej i określenia obszaru skażonego,
 - b) ustanowienia środków stosowanych na obszarze zapowietrzonym, w tym zakazu polowań i karmienia dzików,
 - c) sporządzenia planu zwalczania choroby, o którym mowa w pkt 1,
 - d) przeprowadzania weryfikacji skuteczności podjętych środków.

7. Plan, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, zawiera w szczególności informacje dotyczące:

- 1) wyników dochodzenia epizootycznego i badań przeprowadzonych zgodnie z ust. 4 pkt 2 oraz określenia obszaru wystąpienia choroby;
- 2) sposobu określenia obszaru skażonego, uwzględniającego co najmniej:
 - a) wyniki przeprowadzonego dochodzenia epizootycznego oraz określenia obszaru wystąpienia choroby,
 - b) pogłowie dzików na tym obszarze,
 - c) istnienie głównych przeszkód naturalnych lub sztucznych ograniczających przemieszczanie dzików;
- 3) organizacji współpracy pomiędzy organami Inspekcji Weterynaryjnej, innymi służbami i ekspertami z zakresu łowiectwa oraz biologii dzików i myśliwymi;
- 4) kampanii informacyjnych prowadzonych w celu zwrócenia uwagi myśliwych na środki, jakie mają podjąć w ramach planu zwalczania choroby;
- 5) określenia stopnia zakażenia populacji dzików, z podziałem na wiek, określonego na podstawie analizy uzyskanych wyników przeprowadzonych badań, o których mowa w ust. 4 pkt 2, oraz na podstawie dochodzeń epizootycznych;
- 6) wymagań, jakie stosują myśliwi w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu się choroby;
- 7) metod usuwania odstrzelonych lub znalezionych martwych dzików, przeprowadzonego zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009, oraz poprzedzonego badaniem przez urzędowego lekarza weterynarii oraz badaniem laboratoryjnym przeprowadzonym zgodnie z instrukcją diagnostyczną;
- 8) danych epizootycznych, o których mowa w ust. 4 pkt 1;
- 9) programów dotyczących choroby, o których mowa w art. 57 ust. 1 ustawy, i środków zapobiegawczych stosowanych w gospodarstwach znajdujących się na obszarze skażonym oraz w miarę potrzeby w jego sąsiedztwie, w tym środków, o których mowa w ust. 2 pkt 4;
- 10) innych środków stosowanych w celu zniesienia nakazów, zakazów i ograniczeń związanych ze zwalczaniem choroby;
- 11) organów odpowiedzialnych za nadzór i koordynację środków podjętych w celu zwalczania choroby;
- 12) sposobu wymiany informacji w celu umożliwienia grupie ekspertów powołanych zgodnie z ust. 6 pkt 2 regularnego badania wyników planu zwalczania choroby;
- 13) środków monitorowania choroby, o których mowa w pkt 5, 7 i 8, wprowadzonych co najmniej 12 miesięcy od dnia wykrycia ostatniego przypadku choroby na określonych obszarach skażonych i obowiązujących co najmniej przez 12 miesięcy.

8. Główny Lekarz Weterynarii, co 6 miesięcy, przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie dotyczące sytuacji epizootycznej choroby na obszarach skażonych oraz wyniki planu, o którym mowa w ust. 6 pkt 1.

§ 19. 1. Powiatowy lekarz weterynarii kontroluje, w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia, występowanie kleszczy w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, oraz w ich otoczeniu, w przypadku podejrzenia, że wystąpienie choroby było związane z obecnością kleszczy.

2. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia obecności kleszczy w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, lub w ich otoczeniu:

- 1) przeprowadza badania laboratoryjne w celu stwierdzenia albo wykluczenia obecności wirusa choroby u kleszczy;
- 2) określa środki kontroli obecności kleszczy w gospodarstwie i w jego otoczeniu.

3. Powiatowy lekarz weterynarii zakazuje utrzymywania świń oraz, w miarę potrzeby, zwierząt innych niż świnie, przez co najmniej 6 lat od dnia ukończenia czyszczenia i odkażania, a jeżeli została nakazana dezynsekcja – także dezynsekcji, w gospodarstwie, w przypadku stwierdzenia obecności kleszczy w tym gospodarstwie oraz braku możliwości ich kontroli.

4. Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o wystąpieniu przypadków, o których mowa w ust. 3.

§ 20. Powiatowy lekarz weterynarii w celu zwalczania choroby może zastosować środki określone w art. 44 ust. 1 pkt 12a lub 14 ustawy, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *M. Sawicki*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. Nr 158, poz. 1658), które zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz ustawy o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 133, poz. 920) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 6 maja 2015 r. (poz. 754)

Załącznik nr 1**SPOSOBY PRZEPROWADZANIA CZYSZCZENIA I ODKAŻANIA****1. Powiatowy lekarz weterynarii:**

- 1) nadzoruje czynności czyszczenia oraz odkażania prowadzone przy użyciu produktów biobójczych dopuszczonych do obrotu na podstawie ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 242);
- 2) w razie konieczności może nakazać dezynsekcję i deratyzację;
- 3) określa środki dezynfekcyjne, które będą użyte w celu zniszczenia wirusa choroby, oraz środki dezynfekcyjne i deratyzacyjne, uwzględniając:
 - a) skuteczność ich działania,
 - b) charakterystykę budynków, środków transportu lub przedmiotów, które mają być poddane ich działaniu;
- 4) określa parametry techniczne dla stosowania środków czyszczących i dezynfekcyjnych, w szczególności ciśnienie, minimalną temperaturę i czas oddziaływania, mając na względzie zalecenia producenta;
- 5) określa sposób usunięcia wody używanej do czyszczenia, mając na względzie uniemożliwienie rozprzestrzenienia się wirusa choroby;
- 6) prowadzi dokumentację dotyczącą przeprowadzonych czynności związanych z czyszczeniem, odkażaniem i dezynsekcją.

2. Czyszczenie i odkażanie obejmuje w szczególności:

- 1) spryskanie środkami dezynfekcyjnymi wszystkich miejsc, w których były utrzymywane świny, oraz nasączenie tymi środkami legowisk i ściółki;
- 2) usunięcie nawozu naturalnego i ściółki oraz poddanie ich obróbce w celu zniszczenia wirusa choroby;
- 3) demontaż lub usunięcie sprzętu i wyposażenia z pomieszczeń, w których były utrzymywane świny;
- 4) szorowanie powierzchni, które następnie poddaje się odkażaniu;
- 5) usunięcie tłuszczu i brudu ze wszystkich odkażanych powierzchni przy użyciu środków odtłuszczających oraz zmycie ich wodą;
- 6) zmywanie odkażanych powierzchni pod ciśnieniem przy użyciu środków dezynfekcyjnych oraz pozostawienie tych środków na odkażanych powierzchniach przez okres zalecany przez producenta, jednak nie krócej niż przez 24 godziny; zmywanie przeprowadza się w sposób uniemożliwiający skażenie wcześniej zmywanych powierzchni;
- 7) zmywanie odkażanych powierzchni polegające na użyciu wody pod ciśnieniem, po upływie okresu, o którym mowa w pkt 6;
- 8) zniszczenie sprzętu, o którym mowa w pkt 3, oraz innego sprzętu, który mógł zostać skażony – jeżeli jego czyszczenie lub odkażenie jest niemożliwe.

3. Obróbka, o której mowa w ust. 2 pkt 2, polega na:

- 1) w przypadku obornika i ściółki:
 - a) kopcowaniu przez co najmniej 42 dni, w celu biotermicznego odkażenia, po uprzednim spryskaniu środkami dezynfekcyjnymi albo
 - b) zniszczeniu przez spalanie lub zakopanie;
- 2) w przypadku gnojowicy – przechowywaniu, co najmniej przez 60 dni od dnia ostatniego dodania zakażonego materiału; powiatowy lekarz weterynarii może zezwolić na skrócenie okresu przechowywania gnojowicy, jeżeli została poddana innej obróbce zapewniającej zniszczenie wirusa.

4. Sposoby przeprowadzania wstępnego czyszczenia oraz odkażania:

- 1) przed przystąpieniem do zabijania świń podejmuje się czynności niezbędne do wykluczenia lub ograniczenia rozprzestrzeniania wirusa choroby, w szczególności zaopatruje się osoby dokonujące czyszczenia lub odkażania

w sprzęt służący do przeprowadzenia odkażania i odpowiednią ilość odzieży ochronnej oraz wyłącza się wentylację w pomieszczeniu, w którym świnie są zabijane;

- 2) wstępne czyszczenie i odkażanie przeprowadza się niezwłocznie po zabiciu wszystkich świń;
- 3) sprzęt używany przy zabijaniu świń czyści się i odkaża;
- 4) zwłoki zabitych świń odkaża się przez spryskanie ich środkami dezynfekcyjnymi;
- 5) krew oraz części zwłok pozostałe w miejscu zabicia świń powinny być zebrane i zniszczone wraz ze zwłokami;
- 6) transport zwłok odbywa się przy użyciu zamkniętych, szczelnych środków transportu;
- 7) niezwłocznie po usunięciu świń z miejsc, w których były one utrzymywane lub zabijane, miejsca te czyści się i odkaża w sposób określony w ust. 2.

5. Po upływie siedmiu dni od dnia ukończenia wstępnego czyszczenia i odkażania dokonuje się końcowego czyszczenia i odkażania polegającego na wykonaniu czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 5–7.

6. Powiatowy lekarz weterynarii może ustanowić szczególne sposoby czyszczenia i odkażania w przypadku gospodarstw, w których świnie są utrzymywane na otwartym terenie.

SPOSOBY PRZEPROWADZANIA KONTROLI WYSTĘPOWANIA KLESZCZY

1. Kontrolę występowania kleszczy przeprowadza się w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, oraz w ich otoczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc zacienionych i wilgotnych.

2. Kontrola występowania kleszczy polega na:

- 1) pobraniu z podłoża, szczelin lub pęknięć ścian, za pomocą szczoteczki lub innych narzędzi, próbki piasku, gleby i pyłu; pobrany materiał przesiewa się; w przesianym materiale poszukuje się larw kleszczy przy użyciu szkła powiększającego;
- 2) umieszczeniu pułapek zawierających CO₂ w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnię, w miejscach zacienionych; zaleca się umieszczanie pułapek w nocy; obecność kleszczy w pułapkach sprawdza się po kilku godzinach.